

[Pradžia](#) > ... > [Kreipimasis į Teismą](#) > [Tarpininkavimas](#) > [Tarpininkavimas ES Šalyse](#) > [Estonia](#)

Tarpininkavimas ES šalyse

Turinį pateikė

Estija

Estija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai alternatyvaus ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir Estijos vyriausybė, ir praktikuojantys teisininkai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

Taikinimas reiškia taikintojo arba taikinimo institucijos veiklą civilinėse bylose. Taikinimas reglamentuojamas Taikinimo įstatymu. Taikinimo įstatymas parengtas į Estijos teisę perkeliant Direktyvą 2008/52/EB dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų.

Taikinimo įstatyme numatyta, kad taikintoju gali būti bet kuris fizinis asmuo, į kurį šalis kreipiasi prašydamos būti taikintoju. Taikintojais taip pat gali būti advokatai ir notariai. Pagal šį įstatymą taikinimo funkcija gali būti patikėta valstybės ar vietos valdžios institucijai.

Notarų sąrašą galima rasti Notarų rūmų [svetainėje](#).

Advokatų, galinčių būti taikintojais, sąrašą galima rasti Estijos advokatūros [svetainėje](#).

Taip pat galima kreiptis į nevyriausybinės organizacijas:

- [Estijos taikinimo tarpininkų asociacija](#) teikia informaciją estų ir anglų kalbomis.
- [Estijos vaikų gerovės sąjunga](#) – ne pelno asociacija, ginanti vaiko teises. Be kitos veiklos, ji teikia konsultacijas tėvams, ketinantiems gyventi skyrium ar nutraukti santuoką, skatina juos pasinaudoti taikintojų paslaugomis, kad būtų apsaugoti vaikų interesai. Ši sąjunga rengia taikinamojo tarpininkavimo šeimos ginčiuose kursus.
- [Estijos draudimo asociacija](#) įsteigė taikinamojo tarpininko draudimo ginčiuose pareigybę – jis pasitelkiamas draudėjų, draudikų ir draudimo brokerių ginčiuose.

Prie Teisingumo ministerijos įsteigtas Autorių teisių komitetas yra taikinimo institucija pagal Taikinimo įstatymo 19 straipsnį. Komitetas nagrinėja prašymus pritaikyti priemones, kuriomis tam tikrais atvejais leidžiama laisvai naudoti autorių teisių saugomus darbus ar su šiomis teisėmis susijusią medžiagą.

Vadovaudamosi Kolektyvinių darbo ginčų sprendimo įstatymu, šalis turi teisę kreiptis į valstybės taikintoją kilus kolektyviniam darbo ginčui (dėl kolektyvinės darbo sutarties sąlygų). Valstybės taikintojas – nešališkas specialistas, padedantis darbo ginčo šalims susitarti. Valstybės taikintojas kolektyviniuose darbo ginčiuose yra Meelis Virkebau, e. paštas: meelis.virkebau@riikliklepitaja.ee. Daugiau informacijos galima rasti Valstybės taikintojo [svetainėje](#).

Kai kuriais atvejais tarpininku gali būti teisingumo kancleris. Nors Teisingumo kanclerio įstatyme terminas ombudsmenas nevartojamas, teisingumo kancleris vykdo ir ombudsmeno funkcijas – kontroliuoja, ar valstybės institucijos užtikrina pagrindines žmogaus teises ir laisves, laikosi gero valdymo principų, ir atlieka vietos valdžios institucijų, viešųjų ir privačių juridinių asmenų vykdomų viešųjų funkcijų stebėseną. Nuo 2011 m. pagal

Vaiko teisių konvencijos 4 straipsnį teisingumo kancleris taip pat vykdo Vaiko teisių ombudsmeno pareigas. Daugiau informacijos galima rasti Teisingumo kanclerio [svetainėje](#).

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Taikinimo įstatyme numatytas tarpininkavimas paprastai gali būti taikomas sprendžiant įvairiausių civilinius ginčus. Taikinimo procedūra taikoma civilinėse bylose, kai ginčas yra susijęs su privatinės teisės santykiais ir nagrinėjamas apygardos teismo. Nors ir nėra lyginamosios statistikos, tarpininkavimu turbūt dažniausiai naudojamosi šeimos teisės srityje.

Teisingumo kancleris sprendžia ginčus, susijusius su diskriminavimu, kai asmuo pareiškia, jog jis diskriminuojamas dėl lyties, rasės, tautybės (etninės kilmės), odos spalvos, kalbos, kilmės, religijos, politinių ir kitų įsitikinimų, finansinės ar socialinės padėties, amžiaus, neįgalumo, lytinės orientacijos ar kitais įstatyme numatytais pagrindais. Tarpininkai taip pat gali imtis veiksmų, jei pažeidžiamos pagrindinės teisės.

Valstybės taikintojas padeda susitaikyti kilus kolektyviniams darbo ginčams.

Ar yra nustatyta konkrečių taisyklių?

Pagal Estijos įstatymus taikinimu dažniausiai naudojamosi savanoriškai. Taikinimo tvarka ir sąlygos, kuriomis vykdomi taikinimo būdu pasiekti susitarimai, nustatytos [Taikinimo įstatymu](#).

Estijos civilinio proceso kodekse yra speciali nuostata, pagal kurią teisėjas tėvus taikina tais atvejais, kai vienas iš tėvų pažeidžia nutarimą dėl bendravimo su vaiku. Remiantis šio kodekso 563 straipsniu, vieno iš tėvų prašymu teismas gali iškviešti į teismą abu tėvus, kad toks ginčas būtų išspręstas susitarimo būdu. Teismas nurodo tėvams atvykti į teismą asmeniškai ir informuoja juos apie galimas teises neatvykimo pasekmes (bauda arba sulaikymas).

Civilinio proceso kodekse taip pat numatyta, kad jeigu teismas, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes ir pirminę proceso dalį, mano, kad tai padėtų išnagrinėti bylą, jis gali nurodyti šalims dalyvauti taikinimo procedūroje pagal Taikinimo įstatymą.

Estijos draudimo asociacijos taikinimo tarpininkų darbo tvarkos taisyklės galima rasti [internete](#).

Taikinimas dalyvaujant Teisingumo kancleriui reglamentuojamas Teisingumo kanclerio įstatymu. Kolektyvinių darbo ginčų sprendimą, valstybės taikintojo ir procedūros šalių teises bei pareigas reguliuoja Kolektyvinių darbo ginčų sprendimo įstatymas.

Specifiniai Autorių teisių komiteto vykdomos taikinimo procedūros aspektai išdėstyti Autorių teisių įstatyme.

Informacija ir mokymas

Informacijos apie Taikinimo įstatyme numatytus taikintojus, įskaitant notarus ir advokatus, galima rasti taikinimo paslaugas teikiančių subjektų interneto svetainėse. Notarų sąrašą galima rasti Notarų rūmų [svetainėje](#). Advokatų, galinčių būti taikintojais, sąrašą galima rasti Estijos advokatūros [svetainėje](#).

Informacijos apie Teisingumo kanclerio taikinamąją veiklą galima rasti Teisingumo kanclerio [svetainėje](#). Informacijos apie taikinimą diskriminacijos ginčiuose galima rasti Teisingumo kanclerio [svetainėje](#).

Informacijos apie Valstybės taikintojo taikinamąją veiklą galima rasti Valstybės taikintojo [svetainėje](#).

Taikinimo tarpininkų mokymą organizuoja privatusis sektorius (pvz., Taikinimo tarpininkų asociacija). Taikinimo tarpininkų mokymas nėra reglamentuojamas.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Taikinimo įstatyme nustatyta, kad taikinimas nėra nemokamas; taikinimo mokestis priklauso nuo taikinimo tarpininko ir ginčo šalių tarpusavio susitarimo.

Tais atvejais, kai teismas pasiūlo bylos šalims kreiptis į taikintoją arba nurodo joms vykdyti Taikinimo įstatyme nustatytą procedūrą, bet kuri šalis, neturinti lėšų taikinimo procedūrai, turinti jų nepakankamai arba galinti mokėti tik dalimis, gali paprašyti teisinės pagalbos, t. y., kad Estijos valstybė visiškai arba iš dalies atleistų ją nuo taikinimo procedūros išlaidų.

Teisingumo kancleriui mokestis už taikinimą nemokamas. Tačiau gali būti papildomų su taikinimo procedūra susijusių išlaidų. Tokiu atveju Teisingumo kancleris nusprendžia, kas šias išlaidas padengia.

Valstybės taikintojas kolektyvinius darbo ginčus taip pat sprendžia nemokamai. Išlaidas, susijusias su kolektyvinio darbo ginčo sprendimu, padengia kaltoji šalis arba jos pasidalijamos bendru šalių susitarimu.

Už Estijos draudimo asociacijos samdomo tarpininko paslaugas mokamas administracinis 50 EUR mokestis, o už šios įstaigos taikintojo paslaugas – ne didesnis kaip 160 EUR mokestis. Įskaičius socialinio draudimo išlaidas ir nedarbo draudimą tai sudaro 214,08 EUR. Nesėkmingo taikinimo atveju taikintojui mokama tik pusė mokesčio.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas tarpininkaujant priimtas susitarimas?

Taikinimo įstatyme nustatyta, kad taikinimo metu sudarytas susitarimas tampa vykdytinas, kai pagal pateiktą prašymą atliekama jo pripažinimo vykdytinu procedūra (Civilinio proceso kodekso § 627¹ arba § 627² straipsniai). Taikos sutartį, sudarytą notaro arba advokato vykdytoje taikinimo procedūroje, pripažinti vykdytina gali notaras, vadovaudamasis Notarinio tvirtinimo įstatyme nustatytomis taisyklėmis. Civilinio proceso kodekso 563 straipsnyje nustatytos specialios taisyklės, pagal kurias vykdomi susitarimai dėl bendravimo su vaiku.

Visi per taikinimą pasiekti susitarimai, kuriuos patvirtino Teisingumo kancleris, yra vykdytini.

Tarpininkaujant Valstybės taikintojui pasiektas susitarimas kolektyviniame darbo ginče abiem šalims yra privalomas ir įsigalioja pasirašymo dieną, nebent susitariama dėl kitos įsigaliojimo datos. Tačiau šios rūšies susitarimas nėra vykdytinas dokumentas.

■ Paskutinis naujinimas: 14/01/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.